

مذاکرات مجلس

صورت مشروح مجلس روز پنجشنبه ۲۸ خرداد ماه ۱۳۲۱

فهرست مطالب :

- ۱ - تصویب صورت مجلس
- ۲ - بیانات آقایان رئیس و ملک مدنی و بهبهانی راجع به تسریع در تشکیل مجلس
- ۳ - سؤال آقای اوحدی راجع بقانون تعدیل مال الاجاره و پاسخ آقای وزیر دادگستری
- ۴ - تصویب هشت فقره گزارش شخصی
- ۵ - تصویب لایحه قانونی تفریح بودجه سال ۱۳۱۹ مجلس
- ۶ - شور دوم لایحه اطاق های بازرگانی از ماده اول تا ماده دوازدهم
- ۷ - تقدیم لایحه تأسیس آموزشگاه شهربانی از طرف آقای وزیر پیشه و هنر
- ۸ - موقع و دستور جلسه بعد - ختم جلسه

(مجلس يك ساعت و نیم پیش از ظهر بریاست آقای اسفندیاری تشکیل گردید)

صورت مجلس روز یکشنبه ۲۴ خرداد ماه را آقای (طوسی) منشی خواندند

۱ - تصویب صورت مجلس

رئیس - در صورت مجلس نظری ایست ؟ آقای جهانشاهی
مصدق جهانشاهی - آقای چایچی را در صورت مجلس
غایب بی اجازه منظور داشته اند ایشان بواسطه فوت مرحوم
چایچی ختم داشته اند و نتوانسته اند حاضر شوند بفرمائید
اصلاح کنند .

رئیس - اصلاح میشود . آقای اوحدی

اوحدی - بنده سؤالی داشتم از آقای وزیر دادگستری

اجازه میفرمائید عرض کنم ؟

رئیس - حالا خیر بعد بفرمائید . در صورت مجلس نظر
دیگری ایست ؟ (گفته شد خیر) صورت مجلس تصویب شد .
۲ - بیانات آقایان رئیس و ملک مدنی راجع به تسریع
در تشکیل جلسات

رئیس - البته آقایان بهتر از بنده میدانند که وقت ما
مرهون و مقروض مجلس است وقتی که در مجلس کاری باشد
ما هیچ کار دیگری را نمیتوانیم بر کار مجلس مقدم بداریم و این
وقتی را که ما اینجا معین میکنیم ساعت سه قبل از ظهر یا

(مطابق قانون ۸ آذر ماه ۱۳۰۵)

عین مذاکرات مشروح شصت و چهارمین جلسه از سیزدهمین دوره قانون گذاری

اداره آند نویسی و تحریر صورت مجلس

اسامی غالبین جلسه گذشته که ضمن صورت مجلس خوانده شده :

- غائبین با اجازه - آقایان : اورنگ - امیر احمدی - مستشار .
- غائبین بی اجازه - آقایان : تولیت - دکتر سنک - مهندس سنک - طاطمی -
- آصف - صادق وزیري - نصر تیان - گبو .
- دیر آمده با اجازه - آقای داور
- دیر آمدگان بی اجازه - آقایان : اکبر - شاهي .

ساعت سه و نیم قبل از ظهر ساعتی است که باید جلسه تشکیل شود حالا اگر بنا بشود آقایان دیرتر حاضر شوند متأسفانه مدتی هم طول میکشد اکثریت حاصل شود و بعد از زنگ زدن باین که قاعداً رئیس هم حاضر میشود یکساعت بیشتر طول میکشد که آقایان در جلسه حاضر شوند این تأخیر و تأملی که میشود در کار موجب این میشود که متأسفانه وقت مجلس که باید تظاهر تمام شود میماند کارها برای بعد از ظهر و وقتی هم که کار بعد از ظهر ماند آوقت آقایان شروع میکنند به غیبت کردن در صورتیکه در بین اوقات جلسه هم ملاحظه میفرمائید غالباً هم برای اطلاق هم برای رأی مجلس از اکثریت می افتد و باید منتظر شد آقایان حاضر شوند و جریان کار مجلس را ادامه داد بعد هم که بعد از ظهر شد آقایان شروع میکنند به غیبت کردن و موجب میشود که کاری که زحمت کشیده شده است و حاضر شده است برای رأی میماند این است که بنده تذکر دادم و حالا هم باز عرض میکنم و خواهش میکنم آقایان رعایت بیشتری در این مسئله فرمایند و رعایت این غیبت‌ها را فرمایند و طوری نباشد که اسباب معطلی کارها بشود و اگر بعد غیبت کنند آقایان بنده ناچارم اسامی آقایانی را که غیبت کرده اند به مجلس عرض کنم و اقدامی را که لازم است با اداره حسابداری مجلس بگویم بکنند (صحیح است) دیگر چیزی را که بنده مکرر هم عرض کردم و خواهش کرده‌ام ولی هنوز اجرا نشده است این است که کمیسیون‌هایی که باید تشکیل شود غالباً در همان روز مجلس وقت معین میکنند و تشکیل میشود و این کار بینی و بین الله خیلی بی ترتیب است بجهت اینکه مدتی هم از وقت مجلس بانتظار اعضاء کمیسیون گرفته میشود زیرا اگر بخواهند دو آن جا کار کنند کار مجلس میماند و اگر بخواهند این جا بیایند کار آنجا میماند این است که بنده تصور میکنم اگر جلسات کمیسیون‌ها را روزی که مجلس نیست معین کنند بهتر است که آقایان دیگر در کمیسیون کاری نداشته باشند و در مجلس حاضر شوند ولی متأسفانه می بینم کمیسیون‌هایی که تشکیل میشود خیلی از اعضاء کمیسیون حاضر میشوند غالباً بی اکثریت میماند این هم البته مناسب

ندارد و تقاضا میشود آقایان مساعدت فرمایند و کمیسیون‌ها را روز دیگری معین کنند و آقایان هم حاضر شوند و اگر آقایان حاضر نشدند که ناچارم صورت قضیه را گزارش بدهم به مجلس شورای ملی که مطالب معلوم شود. آقای ملک مدنی **ملک مدنی** - موضوعی را که جناب آقای رئیس فرمودند لازم بود که یک جوابی نسبت بآن عرض شود این است که اینجا بنده میخواهم عرض کنم. آقایان نمایندگان مجلس همه متوجه هستند که وظیفه مهمی بعهده دارند و همه هم در موقع خودش وظایف خودشان را انجام میدهند و همه هم سر وقت حاضر میشویم و دفتر هست این جا و ملاحظه فرمائید اگر کسی حاضر نشده دلیل بر این نیست که جامعه مجلس وظیفه خودش را انجام نمیدهد (صحیح است) ما همه وقت حاضر شدیم وقتی کمیسیون عدلیه و کمیسیون کشاورزی تشکیل شده است و بیست و چهار نفر عضو هم آنجا بودند آقای وزیر عدلیه و آقای وزیر کشاورزی هم آنجا بودند و انجام وظیفه میکردیم این بیانات حضرت اشرف در خارج یک سوء اثری میکنند (صحیح است) و ممکنست در وضعیت ما شایسته نباشد ما همه وظایف خودمان را انجام میدهیم و بموقع حاضر میشویم و کمیسیون‌ها هم تمام وظایف خودشان را انجام میدهند بنده میخواهم عرض کنم که هیچکدام از مؤسساتی که امروز در این کشور هستند بقدر مجلس شورای ملی کار نمیکنند برای خاطر اینکه ما همیشه بعد از ظهر هم اگر لازم بوده است آمده ایم و کمیسیون تشکیل داده ایم و قبل از ظهرها هم می آئیم و همه روزه هم حاضر هستیم و افتخار داریم که این کار را بکنیم و می آئیم و کار میکنیم (صحیح است) ما اعتقاد داریم که موقعیت فعلی کشور یک موقعیت مهمی است و همه ما معتقدیم که باید در ساعت غیر معمول هم کار کنیم و کار هم میکنیم. بنده عقیده‌ام این است که اگر پنج نفر یا ده نفر در مجلس حاضر نمیشوند باید اسم آنها را بموقع گفت تا معلوم شود کی حاضر نمیشود در مجلس اینست که خواستم این را عرض کنم که ماها برای انجام وظیفه حاضر هستیم و غفلت و تسامحی هم نکرده ایم (صحیح است).

رئیس - آقایانیکه برای انجام وظیفه حاضرند از آنها کمال تشکر حاصل است ولی خودتان میدانید که این غیبت‌ها بنده مربوط بآنهاست که غیبت میکنند و آنهاست هم که غیبت میکنند صورت آنها را بعرض مجلس میرسانم که این اشخاص بوده‌اند که غیبت کرده اند که مبهم نمانده باشد (صحیح است) آقای بهبهانی فرمایشی دارید **بهبهانی** - آقای رئیس راجع بتشکیل کمیسیون‌ها قبل از جلسه علنی فرمودند بنده خودم را موظف میدانم که این قسمت را عرض کنم که کمیسیون دادگستری هفته‌ای سه روز منعقد میشود و سه روز هم مجلس است که باید آقایان حاضر شوند و یک عده هم هستند همانطور که آقای رئیس گفتند نمی آیند ولی کمیسیون دادگستری تمام جلسات تشکیل میشود و این کمیسیون‌هایی هم که قبلاً از جلسه تشکیل میشود برای این است که تقریباً سه ساعت پیش از ظهر سه و نیم پیش از ظهر وقت مجلس را معین میکنید ولی مجلس هیچوقت در آن موقع تشکیل نمیشود و الا آن یکساعت و ربع قبل از ظهر است تازه مجلس تشکیل شده و البته در این موقع اگر کمیسیون دادگستری یک کاری داشته باشد میتواند انجام وظیفه کند و بی جهت نیست که کمیسیون تشکیل میشود و عرض کردم با اینکه کمیسیون دادگستری هفته سه روز تشکیل میشود و کارهای زیادی دارد چون روز جلسه آقایان دیگر برای جلسه حاضر میشوند مجلس هم دیر منعقد میشود و کمیسیون هم کار دارد و انجام وظیفه باید بکنند این است که وقت کمیسیون را در روز جلسه و قبل از تشکیل جلسه معین میکنند و این تقصیر متوجه اشخاصی است که انجام وظیفه نمیکنند.

رئیس - اظهارات آقای بهبهانی یک قسمت تأیید عرایض بنده بود و بقدری جواب آقای ملک مدنی بود البته مقصود بنده آن آقایانی نبود که حاضر میشوند و انجام وظیفه میکنند عرض بنده راجع به آقایانی است که بموقع حاضر نمیشوند و البته اگر سه ساعت قبل از ظهر که تشکیل جلسه اعلام میشود لکن همه آقایان برای حضور در جلسه

حاضر شوند البته وقتی که در مجلس حاضر شدند وقتی برای تشکیل کمیسیون‌ها باقی نمی ماند و کمیسیون‌ها هم می ماند برای روز دیگر.

عده از نمایندگان - مذاکرات در این خصوص کافی است

۳- سوال آقای اوحدی از آقای وزیر دادگستری راجع بقانون تعدیل مال الاجاره و پاسخ آقای وزیر دادگستری

رئیس - آقای اوحدی سؤالی داشتید فرمائید:

اوحدی - البته خاطر مبارک آقایان مسبوق است که در تاریخ ۳۰ بهمن ماده یکگانه از طرف وزارت دادگستری بقید دو فوریت تقدیم مجلس شد تحت عنوان این که چون مدت قانون تعدیل مال الاجاره منقضی شده است برای جلوگیری از اشکالاتی که وارد میشود ماده یکگانه زیر بقید دو فوریت تقدیم و تصویب آن درخواست میشود. در اطراف دو فوریت مذاکرات مفصل شد که خود بنده هم جزء اشخاص موافق با فوریت بودم بنده از این ماده یکگانه و فوریت آن اینطور استنباط کردم که نظر وزارت دادگستری باین است که چون یک موادی بنام اصلاح و تمدید مدت قانون تعدیل مال الاجاره قبلاً داده اند به مجلس نظرشان این است که تا تعیین تکلیف آن سلابحه و آن مواد این قانون بحال خود باقی باشد تا وقتی که قانونی که برای تمدید و اصلاح پیشنهاد کرده اند از تصویب مجلس بگذرد حالا اگر بنده در این استنباط خودم اشتباه کرده‌ام ممکن است در تحت عنوان توضیحات رفع اشتباه از بنده بشود. بنده از این ماده یکگانه اینطور فهمیدم که آثاری که بعد از انقضاء مدت قانون تعدیل مال الاجاره به این قانون مترتب میشود آن آثار متوقف میماند آثارش چه بود؟ آثارش این بود که پس از انقضاء مدت آن قانون هر کس میتواند تقاضای برگ اجرایی برای تخلیه بکند کائنا ما کان نسبت به هر مستغف و غیر مستغف بنده تصور میکنم نظر آقای وزیر دادگستری این است که در خواست برگ اجرایی نشود و املاک تخلیه نشود و بهمان حال سابق باقی باشد. متأسفانه با تصویب یک چنین ماده یکگانه از طرف مجلس ملتفت شدم که در تاریخ

۱۳۲۱/۲/۱۳ از طرف رئیس ثبت کل دستور داده شده است اشخاصی که تا يك ماه بعد از تصویب ماده یگانه اظهارنامه نداده اند اگر موجرین تقاضای تخلیه کردند برگ اجرائی صادر کنند. بنده خیلی تعجب کردم که ماده یگانه برای این بود که برگ اجرائی صادر شود تا تکلیف آن قانون معین شود چه طور شده است که هنوز آن قانون نگذشته با دستوری که آن ماده یگانه داده است چنین دستوری از طرف رئیس ثبت کل صادر شدن چه معنی دارد؟ این بود که مطابق مقررات و نظامات مجلس درخواست کردم که آقای وزیر دادگستری برای جواب این سؤال بنده حاضر شود. عرض کنم در ماده ۹ قانون تعدیل مال الاجاره که از مجلس گذشته است اجرای قانون را موکول بتعیین نظامنامه کرده اند که از طرف وزارت دادگستری تهیه میشود. ماده ۸ - تنظیم آئین نامه های اجرای این قانون با وزارت دادگستری است. ماده ۹ - تاریخ اجراء این قانون و تحدید مدت اجراء آن در هر محل کلاً یا بعضاً و مشمول آن نسبت بهریک از انواع املاك نامبرده در ماده ۱ بموجب تصویب نامه هیئت وزیران تعیین و آگهی میشود. آگهی که بموجب این ماده صادر شده این است:

آگهی ماده اول: مستغلاتی که اجاره آنها منقضی است و با اساساً تصرفین بدون اجاره نامه است.

اول - نسبت بدنگاهها و مغازه ها از روز اول اسفند ماه ۱۳۱۷ لغایت يك ماه - دوم - نسبت بخانهها و عمارات مسکونی از اول فروردین ۱۳۱۸ لغایت يك ماه - سوم - نسبت بکاراژ و حمام و یخچال و طویل و انبار و کالسکه خانه و سایر مستغلات از اول اردیبهشت ماه ۱۳۱۸ لغایت یکماه. اگر مقصود وزیر دادگستری این بوده است که مقررات آن قانون از ابتدا شروع با اجرا بشود نه اینکه اجرائی بحال ابقاء باقی بماند لازم بوده است که این نکات را در نظر بگیرند یعنی بایستی از طرف ثبت اعلان بشود و آگهی شود که چون مدت منقضی شده است نسبت بمغازه ها از فلان تاریخ و نسبت بخانه ها از فلان تاریخ باید اظهارنامه بدهند تا مردم ملتفت بشوند که مقررات از ابتدا شروع شده است

نه اینکه مردم بی اطلاع بانتظار گذشتن قانون تمدید و اصلاح آن قانون باشند و يك مرتبه برگ اجرائی برای تخلیه صادر کنند در صورتیکه منظور این بود که این عملیات متوقف بماند اگر میفرمائید چرا اظهارنامه نداده اند اولاً خبر نداشتند و اطلاع نداشتند که بایستی اظهارنامه بدهند خوب بخواهند اظهارنامه بدهند چه شکل اظهارنامه بدهند؟ اظهارنامه در این امره معین شده است که اظهارنامه دهنده اسم خود پدر و مادر محل سکونت شغل خود همه اینها را باید معین کند و از جمله مدت اجاره را که میخواهند استفاده کنند باید مدت را معین کند یکسال دو سال سه سال را که میخواهند باید در اظهارنامه معین کنند يك قانونی که هنوز تکلیفش معلوم نشده است و از تصویب مجلس نگذشته است اگر کسی بخواهد اظهارنامه بدهد چه شکل باید اظهارنامه بدهد شاید آن قانون اصلاً نگذشت شاید طور دیگر گذشت اگر حالا بگوئیم یکساله بدهد دو ساله بدهد معلوم نیست و معین نیست که مبدئش را از کی قرار بدهیم انتهایش کدام است. نسبت به مغازه ها مبدء و منتهایش چیست نسبت بسایر مستغلات دیگر مبدئش کدام است و منتهایش چیست چون این قضایا همه در هم و بر هم بود این بود که بنده ناچار شدم این سؤال را از آقای وزیر دادگستری بکنم که معلوم بفرمائید قضایا از چه قرار است و امیدوارم انشاءالله يك توجهی بفرمائید که راجع به تمدید مدت جلوگیری از اشکالات شده و مطلب واضح و روشن باشد.

وزیر دادگستری - همانطور که در موقع تقدیم لایحه تمدید و اصلاح قانون تعدیل مال الاجاره عرض کردم اشکالاتی در تقاضای اجرای این قانون پیش آمده بود و امید واری دارم که انشاءالله آن اشکالات مرتفع بشود مرتفع ساختن آن اشکالات هم منوط باین بود که اوضاع و احوالی که بعد از اجرای این قانون پیش آمده است همه اینها در نظر گرفته شود و در طی موادیکه تهیه شده است رفع این اشکالات پیشنهاد بشود و بعد از تصویب مجلس شورای ملی

بموقع اجرا گذارده شود تارفع مزاحمتی که از این حیث برای موجرین و مستأجرین پیش آمده است بعمل بیاید باین جهت هم آروز عرض کردم که این مطلب فوریت دارد و نمیی کردم که بفوریت آن رأی بدهند و اجازه بدهند همان مقررات سابق معمول باشد تا موقعی که قانون جدید از تصویب مجلس شورای ملی بگذرد استنباط آقای اوحدی نماینده محترم تا این جایز صحیح است و مقصود همین است که مقررات سابق معمول باشد تا این قانون پیشنهادی جدید از مجلس بگذرد تا این جا این معنایش این است که کلیه وضعیت موجر و مستأجر بترتیب قانون سابق باشد و دچار اختلال نشود و مردم بلا تکلیف نمایند تا اینکه این مواد پیشنهادی از مجلس بگذرد و ما برای این که اختلالی پیش نیاید و بی تکلیفی روی ندهد تقاضا کردیم که آن مقررات سابق در کار باشد اشکالات هم زیاد بود تقاضای تخلیه و صدور اجرائیه و اینها انواع و اقسام دارد که بنده نمیخواهم اسباب زحمت آقایان را فراهم کنم و تصدیق بدهم و در ضمن وارد تشریح انواع تقاضاهایی که راجع بتخلیه میشود و اجرائیات آنها بشوم مطابق مقررات قانون سابق و آئین نامه که هست برای اینها يك ماه مهلت معین شده است که در صورتیکه در ظرف آن مدت تقاضا کنند آوقت اجرائیه صادر نمیشود و اجرائیه هایی که فعلاً صادر میشود نسبت بکسانی است که از این مدت استفاده نکرده اند کسی که تقاضا کرده است در ظرف مدت مقرر در آئین نامه از مدت مهلت قانونی استفاده کند البته برای او اجرائیه صادر میشود چرا؟ برای اینکه اگر آدمی خواست اجرائیه صادر نشود میبایست قبلاً تقاضا کرده باشد در آئین نامه هم واضح است این مطلب.

این اعلامی را هم که ثبت اسناد داده است برای این بوده است که مخاطرها مستحضر بشود و متذکر این معنی باشند و این طور هم نیست که گفته باشد پس از تصویب ماده یگانه می توانند تقاضا کنند و نه باین معنی است که يك مقررات تازه وضع کرده باشد بلکه معنی این اعلان و مقصود از آن

این بوده است که بخاطر بیابرد مقرراتی را که در سابق بوده است و متذکر بشود که اگر کسانی هستند که بخواهند از یکماه مهلت استفاده کنند و در ظرف این مدت ملک تخلیه نشود باید در ظرف این مدت مهلت بیایند و اظهارنامه را بطوریکه قانون و آئین نامه مقرر داشته است بدهند. اظهارنامه هم بسته بنظر و میل آن کسی است که تقاضای آن را میکند و مهلت می خواهند و بسته باوضاع و احوال قضیه است ممکن است که معطل باشد تا وقتی که قانون بگذرد. اثر فوری که این استمهال دارد جلو گیری میکند از تخلیه تا وقتی که قانون جدید از مجلس بگذرد منظور او هم آوقت بعمل میآید. اما اگر کسی که رعایت این قاعده قانونی فعلی را نکرده و تقاضای مهلت در یکماه مقرر نموده باشد و طبق اظهارنامه جلو گیری از ورقه اجرائیه را نخواسته است اداره ثبت چاره نداشته است غیر از اینکه مطابق مقررات عمل کند بنابراین بطوریکه ملاحظه می فرمائید اداره ثبت هم منتظر است که این قانون از مجلس شورای ملی بگذرد تا مقررات تازه را که لازم است و بمقتضای وضعیت فعلی است به موقع اجرا بگذارند و تا این قانون نگذشته است تا کزیر است همان عمل قانونی سابق را بموقع اجرا بگذارند و ادامه بدهد یعنی در آن حدودی که قانون سابق و مقررات سابق اجازه میدهد در آن حدود عمل کند. برای همین منظور هم این اعلامیه را داده است که مردم متوجه باشند مردم هم متوجه شده اند خیلی ها هم ازش استفاده کرده اند حالا بعضی ها متوجه نشده اند یا نخواسته اند متوجه باشند این تقصیر باخودشان است ولی موارد بسیار زیادی هست که از همین مقررات استفاده کرده اند و نسبت بآنها هم همین ترتیبات مطابق قانون فعلی و آئین نامه آن که آن مورد عمل است عمل شده و میشود بنابراین این مقررات تازه وضع شده است و نه تخلفی از مقررات سابق بعمل آمده و این که آقای اوحدی مواد نظامنامه قانون تعدیل را خواندند این مربوط بنقاط اجرای قانون تعدیل است و همانطور که ملاحظه فرمودید در قانون و آئین نامه آن هم متذکر است که اجرائی قانون تعدیل مال الاجاره برای

تمام کشور نبوده است و برای آن نقاطی بوده است که بتصویب هیئت وزیران معین شده است تا در يك موقع و موعود معینی بموقع اجرا گذارده شود حتی در يك شهر هم در بعضی از کوچه ها و محلات که مقتضی بوده است و لازم بوده است این قانون بموقع اجرا گذاشته شده است البته در آنجاها که قانون بموقع اجرا گذارده شده است مقررات آن قانون معمول و متبع است عمل هم میشود و نسبت بکسانی هم که تقاضای مهلت کرده اند این عمل و ترتیبات مقرر در قانون و آئین نامه رعایت میشود ولی اگر يك اشخاصی که این مدت مهلت را فوت کرده اند و استفاده نکرده اند و تقاضا نکرده اند و اظهار نامه نداده اند این دیگر چاره ندارد غیر از اینکه آن مقررات قانونی را که مورد اجراء است اداره ثبت رویش عمل کنند تا قانون جدید بگذرد حالا انشاء الله امیدوارم که این لایحه که الان در کمیسیون مطرح است بزودی بمجلس بیاید و بگذرد و اشکالات دیگر مرتفع بشود

جمعی از نمایندگان - دستور، دستور.

اوحدی - بنده يك کلمه فقط عرض دارم. اجازه می فرمائید؟
رئیس - بفرمائید

اوحدی - در جواب فرمایشات آقای وزیر دادگستری بنده فقط يك کلمه عرض دارم؛ اینکه در ضمن فرمایشاتشان فرمودند که اعلامیه داده است رئیس ثبت. چنین چیزی نبوده است اگر اعلامیه میداد که مردم واردی را که مشمول قانون اجرای تعدیل بوده است بنهمنند و بوظایف خودشان رفتار کنند بنده حرفی نداشتم و اصلاً سؤال هم نمیکردم ولی بنده سؤالی که کردم برای این بوده است که این اعلامیه از طرف ثبت اسناد داده نشده فقط دستور داده اند بکمیسیون تعدیل که هر کس اظهارنامه نداده است تا این تاریخ و کسیکه طرفش آمده برگ اجرایی را خواسته است فوری اجرا کنید. عرض بنده و سؤال بنده از آقای وزیر دادگستری فقط همین بوده است البته با آن فرست و با آن احاطه که حضرت عالی نسبت بهم قوائین دارید مقتضی بود

گزارش مرخصی آقای همراز :
آقای همراز درخواست پانزده روز مرخصی از تاریخ ۲۸ اردیبهشت ۱۳۲۱ نموده اند و کمیسیون عرایض و مرخصی با درخواست ایشان موافقت نموده اینک گزارش آن تقدیم میشود.

رئیس - موافقین با مرخصی آقای همراز برخیزند (اغلب برخاستند) تصویب شد.

گزارش مرخصی آقای محمد ضیائی :

آقای محمد ضیائی درخواست بیست روز مرخصی از ۳۱ اردیبهشت ۱۳۲۱ نموده اند و مورد موافقت کمیسیون عرایض و مرخصی واقع شده اینک گزارش آن تقدیم میشود

رئیس - موافقین با مرخصی آقای محمد ضیائی برخیزند (اکثر برخاستند) تصویب شد.

گزارش مرخصی آقای شجاع :

آقای شجاع پانزده روز مرخصی از تاریخ ۳۰ فروردین ۱۳۲۱ داشته اند پس از ورود بمحل و سپری شدن مدت مرخصی بموجب درخواست تلیگرافی فرمانده لشکر از مقام ریاست مقتضیات محلی ایجاب میکرده مدت دیگری در محل ماند و بهمین واسطه بیست و یکروز دیگر در محل توقف کرده اند و اکنون درخواست تصویب آنرا نموده اند کمیسیون عرایض و مرخصی عذر ایشانرا موجه تشخیص داده و با بیست و یکروز تمدید مرخصی ایشان موافقت نموده اینک گزارش آن بعرض میرسد.

رئیس - آقایان موافقین با مرخصی آقای شجاع برخیزند (اکثر برخاستند) تصویب شد.

گزارش مرخصی آقای دکتر ضیاء :

دکتر ضیاء - در اثر کسالت ممتد بموجب دستور پزشک معالج آقای دکتر غنی لازم شده است دو ماه استراحت کامل نمایند بنابراین بموجب دستور دو ماه مرخصی از تاریخ بیستم خرداد ۱۳۲۱ نموده اند و کمیسیون عرایض و مرخصی با درخواست ایشان موافقت نموده اینک گزارش آن تقدیم میشود.

رئیس - موافقین با مرخصی آقای دکتر ضیاء برخیزند (اغلب برخاستند) تصویب شد.

جناب آقای صدر در مسافرتی که بمکه معظمه نموده بودند در مدینه بکسالت ممتد و شدیدی دچار شده و مدتی در مدینه تحت معالجه بوده اند و مدتی هم در بغداد بواسطه دوام کسالت و ضعف مفرط قادر بر حرکت نبوده اند و در نتیجه سه ماه از تاریخ ۱۶ دیماه ۱۳۲۰ غایب بوده اند کمیسیون عرایض و مرخصی جناب آقای صدر موافقت نموده اینک گزارش آن بعرض میرسد

رئیس - موافقین با مرخصی آقای صدر برخیزند (اکثر برخاستند) تصویب شد.

گزارش مرخصی آقای دبستانی :

آقای دبستانی - بواسطه کسالت مزاج درخواست دو ماه مرخصی از تاریخ اول فروردین ۱۳۲۱ نموده اند و کمیسیون عرایض و مرخصی عذر ایشان را موجه تشخیص داده و با مرخصی ایشان از تاریخ هشتم فروردین ۱۳۲۱ تا آخر اردیبهشت موافقت نموده اینک گزارش آن بعرض میرسد

رئیس - موافقین با مرخصی آقای دبستانی برخیزند (اکثر برخاستند) تصویب شد.

طباطبائی - بس است آقا، دستور.

رئیس - دیگر تمام شد.

لیلی سمیه - حقوق نمیدهند آقا، شما گرفته اید دیگران هم باید بگیرند.

۵ - شور و تصویب لایحه قانونی تفریح بودجه سال ۱۳۱۹ مجلس

رئیس - گزارش کمیسیون محاسبات مجلس راجع بلایحه تفریح بودجه سال ۱۳۱۹ مجلس شورای ملی کمیسیون محاسبات مجلس شورای ملی لایحه تفریح بودجه سال ۱۳۱۹ مجلس را در چندین جلسه با حضور آقایان کارپردازان تحت شور و مطالعه قرار داده و پس از بررسی بارقام جزء و تطبیق آنها بامدارك و دفاتر مربوطه و توضیحات

کاملی که از طرف کار پردازي داده شد با مواد پیشنهادی کار پردازي موافقت حاصل شده اینک گزارش آن بمرس می رسد و ضمناً خاطر آقایان نمایندگان محترم را از حسن انتظام دفاتر محاسباتی که مورد توجه و نظر کمیسیون قرار گرفته مستحضر میدارد.

رئیس - مذاکره در کلیات است. آقای انوار

انوار - بنده نظری و مخالفی نسبت باین لایحه ندارم لکن میخواستم استفاده کنم از اجازه که خواسته ام حالا که آقایان وزراء حاضر هستند بگویم که خوبست این عمل مجلس و تفریح بودجه مجلس را سرمشق خودشان قرار بدهند و بعد از این مدت مشروطیت لااقل يك لایحه تفریح بودجه بمجلس بیاورند که مجلس شورای ملی بداند که دولت تفریح بودجه خود را به مجلس آورده است و این حسرت برای ما مانده است و هنوز بیاورده اند. آقای وزیر دادگستری و آقای وزیر پدش و هنر لابد اطلاع میدهند بوزارت دارائی که در این باب اقدامی نکنند و وزارتخانهها خودشان را موظف بدانند و متوجه باشند که تکلیف مجلس شورای ملی رسیدگی بودجه است فقط می آیند در مجلس يك بودجه می آید و برسبیل کلیت بیان میکنند و طرح میکنند و همان راپرت کمیسیون بودجه را هم مدرک قرار میدهند و در مجلس هم در این باب هیچ صحبت نمیشود تا به بینیم خرج هنگفتی که در این مملکت شده است صورت ریزش چیست ولایحه تفریح بودجه آن کجاست؟ این است که در این باب تا کید کنند بوزارت دارائی. این يك موضوع. موضوع دیگر این است که در کمیسیون محاسبات مجلس لایحه تفریح بودجه باعتبار ادارات و دوائر مجلس تنظیم میشود و تفریح بودجه نسبت باعتبار مخارج آنها شده است بنده نسبت بیک اداره اش نمیتوانم یعنی میخواهم ایراد بکنم یعنی شبهه ایراد است مثلی است مشهور و آن این است که بیک کسی گفتند که بیفتی از روی پشت بام او عقب عقب رفت تا از آن طرف افتاد بزمین. این جا عرض بنده راجع بکتابخانه مجلس است. گفته شد که کتابخانه مجلس باید محفوظ باشد اما و کلاه وزراء معاویین

در مجلس میتوانند از کتابهای کتابخانه استفاده کنند حالا باندازه سخت شده است که حتی در مجلس هم نمیتواند استفاده کرد بنده دیروز در کمیسیون دادگستری يك موضوعی مطرح بود محتاج شدم فرستادم عقب فلان کتاب و گفتم يك کتابی را بیاورند مطالعه می کنم بعد روانه میکنم و پس میفرستیم سابقه هم داشته است مکرر در مکرر در سابق کتاب شرح لایحه را میخواستم، شرایع را میخواستم، آنها هم روانه میکردند این دفعه دیدم نظامنامه را روانه کرده اند بجای کتاب که اگر در کمیسیون کسی باشد و کتابی را بخواهند باید رئیس کمیسیون آنرا امضا کند تا بدهند بنده که دیدم حقیقتاً خجالت کشیدم بعد از شصت سال عمر در مجلس بخواهم يك کتابی را نگاه کنم و مطالعه کنم حالا حتماً باید رئیس کمیسیون باشد و حال آنکه مدرک هم بدستشان داده ام. واقعاً خجالت کشیدم و از استفاده و مطالعه گذشتم. در مجلس شورای ملی هر وقت کتابی را لازم داشتیم در سابق می نوشتیم بکتابخانه که فلان کتاب را لازم داریم مدرک میدادیم که در دست کتابخانه باشد آنها هم روانه میکردند و ازش استفاده میکردیم و پس میدادیم حالا میگویند رئیس کمیسیون برای کمیسیون و رئیس شعبه برای شعبه باید بنویسد این یعنی چه . . . .

اقبال - اینطور نیست. میدهند.

انوار - چرا آقای همینطور است. افراط و تفریط است قضیه. در این جا يك نفر صحبت کرد که کتاب را بدهید بیرون هم ببرند و بخوانند یکی فریاد زد ای داد بی داد بپرداز که دنیا بهم می خورد خوب يك نفر که وکیل مجلس است و در مجلس است مسئله بنظرش میرسد بکتاب میخواهد مراجعه کند نگاه کند مطالعه کند باید راه این استفاده بر او مسدود باشد؟ بنده عرض میکنم در آن ماده که نوشته اند در نظامنامه که وزراء و معاویین میتوانند استفاده کنند آن جا بنویسند و کلاً هم میتوانند استفاده کنند در کمیسیون هم باشد و واقعاً این معنی ندارد که این قیود برای و کلاه باشد اگر اینطور است و باین سختی است باید حتماً يك تجدید نظری

بشود در این ماده که همه و کلاه هر وقت بتوانند استفاده کنند کتابخانه را که ما نمی خواهیم خلوت خانه باشد باید استفاده کرد ازش.

افشار - صحیح است. باید اساسنامه شان را عوض کنند یعنی چه (صحیح است).

مخبر فرهنگ - بیانات آقای انوار مبنی بر انجام وظیفه کتابخانه بود برای اینکه کتابخانه بر طبق مقررات و نظامات مربوطه بوظیفه خودش عمل کرده است. آقای انوار هم که خودشان مفید و معتقد با اجرای نظامات هستند تا زمانی که اساسنامه و نظامنامه کتابخانه عوض نشده است باید اجازه بدهند که کتابخانه و کارکنان آنجا بوظایف خودشان رفتار کنند تا وقتی که نظامنامه و اساسنامه عوض شود و طبق آن عمل کنند.

افشار - خوب عوض کنید این که وضع نیست.

رئیس - آقای روحی.

روحی - بنده موافقم.

رئیس - آقای لاریجانی.

لاریجانی - بنده عرضی ندارم.

رئیس - آقای فریدونی.

فریدونی - عریض بنده همان بود که آقای مخبر توضیح دادند در اساسنامه کتابخانه و نظام نامه کتابخانه اینطور قید شده است و نوشته است که بهیچکس کتاب بعاریه داده نشود در ماده ۶ نوشته شده است و اگر هم در کمیسیون کتابی لازم شد باید رئیس کمیسیون امضاء کند و وقتی که امضا کرد آن تقاضا را آوقت کتابخانه کتاب را میدهد همان روز هم باید پس بدهند بنا بر این هرگز آقایان نخواهند کتاب را کتابخانه اینطور بدهد می بایستی در آئین نامه آن تجدید نظری بفرمایند

افشار - پس چرا معطل هستید بکنید دیگر.

رئیس - رأی گرفته میشود بورد در شور مواد آقایان موافقین برخیزند (اکثر نمایندگان برخاستند) تصویب شد ماده اول:

ماده اول - هزینه مجلس شورای ملی از بابت دوازده ماهه سال ۱۳۱۹ موافق قسمت ۱-۲ پیوست بر طبق بودجه مصوبه مبلغ ده میلیون و یکصد و پنجاه هزار و چهارصد و نود و سه ریال و ده دینار تصویب میشود.

رئیس - آقایان موافقین با ماده اول برخیزند (اکثر نمایندگان برخاستند) تصویب شد. ماده دوم:

ماده دوم - در آمد چاپخانه مجلس و باغ بهارستان از بابت سال ۱۳۱۹ بمبلغ سه میلیون و پانصد و پنجاه هزار و هفتصد و نود و هفت ریال و شصت دینار بطریق زیر تصویب میشود موجب ماده سوم قانون بودجه سال ۱۳۱۹ مجلس مصوب

۲۸ اسفند ۱۳۱۸ بمصرف هزینه مجلس رسیده است

۱۲۰۴۹۳/۱۰ ریال

طلب از وزارت فرهنگ بابت مطبوعات سال ۱۳۱۹ که

پس از وصول ایصال خواهد شد ۲۳۲۵۶۹/۸۰ ریال

عایدات خزانه کشور گردیده است ۳۲۰۲۷۳۴/۷۰ ریال

جمع ۳۵۵۵۷۹۷/۶۰ ریال

رئیس - آقای انوار.

انوار - خواستم از آقای مخبر يك توضیحی در این

ماده ۲ بدهم بواسطه اینکه در اینجا يك مخارجی است و يك عوایدی و عوائد را مینوسد از وزارت فرهنگ وصول و ایصال خواهد شد و مینویسد: (در آمد چاپخانه مجلس و باغ بهارستان از بابت سال ۱۳۱۹ بمبلغ سه میلیون و پانصد و پنجاه و پنج هزار و هفتصد و نود و هفت ریال و شصت دینار بطریق زیر تصویب میشود.)

موجب ماده سوم قانون بودجه سال ۱۳۱۹ مجلس مصوب

۲۸ اسفند ۱۳۱۸ بمصرف هزینه مجلس رسیده است فلان مبلغ

طلب از وزارت فرهنگ بابت مطبوعات سال ۱۳۱۹ که

پس از وصول ایصال خواهد شد فلان مبلغ

عایدات خزانه کشور گردیده است. فلان مبلغ

طلب از وزارت فرهنگ بابت مطبوعات شان. این طلب

جزو کدام عوائد است جزو ماده دوم است و مال چاپخانه

لابد همین است چون اینجا عوائد چاپخانه و باغ بهارستان

را در ماده دوم مینویسد بفلان مبلغ تصویب میشود...
ذیل ماده مینویسد طلب از وزارت فرهنگ که پس از وصول
ایصال خواهد شد پس از وصول از وزارت فرهنگ ایصال
بچاپخانه میشود؟ این را خواستم یک توضیحی کافی بدهند
زیرا میگویند طلب از وزارت فرهنگ بابت مطبوعات سال
۱۳۱۹ که پس از وصول ایصال خواهد شد بعد مینویسد که
جزو عایدات خزانه کشور گردیده است این را خواستم
عرض کنم که این موضوع که تصویب شد عایدات
میرود بوزارت دارایی و اگر چه رأی که کمیسیون
بمجلس داده صحیح است اما این را کمین میکنم محتاج
باشد که توضیح داده شود که این عاید خزانه دولت گردیده
است یا وزارت دارایی اعتبار آنرا ملاحظه کرده است؟ در
هر حال یک همچو توضیحی باید بدهند که معلوم برای من
روشن شود.

مخبر - رقمی که بدهی وزارت فرهنگ است بابت مطبوعات
سال ۱۳۱۹ پس از وصول راجع به کتابهایی است که وزارت
فرهنگ برای طبع داده است و از آن بابت مبلغی چاپخانه
طلب دارد و از این مبلغ (جمع) از نمایندگان - بلند تر
بفرمائید) عرض کنم طلب از وزارت فرهنگ بابت مطبوعات
سال ۱۳۱۹ بعد از وصول ایصال خواهد شد یعنی پس از اینکه
آر او وزارت فرهنگ بچاپخانه داد بوزارت دارایی بابت تهیدی
که کرده است بابت عایدات چاپخانه خواهد پرداخت دیگر
اینکه قلم ریز عایدات خزانه کشور گردیده است یک رقمی
است که تعهد شده است یعنی عایدات چاپخانه است در سال
۱۳۱۹ سه میلیون و دوست و دو هزار و هفتصد و سی و چهار
ریال عایدات چاپخانه است که بخزانه کشور پرداخت شده
است این دیگر مربوط بقلم بالا نیست

طباطبائی - اینجا یک اشتباهی گویا در طبع شده است
عایدات خزانه کشور گردیده است غلط است الف و تا زیاد
است عاید خزانه کشور گردیده است باید باشد.

مخبر - صحیح است.

رئیس - آقای مؤید احمدی.

مؤید احمدی - البته بنده مخالف نیستم که مطابق آنچه از
دولت میخواهند لایحه تفریح بودجه را بمجلس بیاورند و هنوز
که نیاورده اند ولی عرض بنده از کمیسیون محاسبات این نکته
است که این تفریح بودجه را که تصویب فرمودید باید بدانیم
فایده اش چیست؟ فایده اش چیست؟ بودجه اعتباراتی است که
مجلس میدهد بدولت و بمجلس که این مبلغ را شما در امسال خرج
کنید البته اینها بعضیهاش خرج میشود بعضی هایش نمیشود
کمتر خرج میشود یا زیاد تر خرج میشود ممکن است زیاد تر
خرج شود ممکن است کمتر خرج شود لایحه تفریح بودجه
باید سه معلوم را بما حالی کنند در معلوم را بما حالی کرده
است یکیش مانده است باید اول ببینیم اعتبار این مبلغه
در ۱۳۱۹ چه مبلغ بوده است و چه مبلغ خرج شده است و
چه مبلغ صرفه جوئی شده است ما این سه معلوم را باید
بدانیم و علاوه بقیمده بنده بایستی بدهی وزارت فرهنگ را
در جمع وزارت دارایی بگذارند - وزارت دارایی مطابق تهیدی
که مباشرت مجلس کرده است که از باغ بهارستان و عایدات
مطلبه فلان مبلغ را بدولت بدهد همه با پرداخته است اینقدر
که از وزارت فرهنگ طلبکار است بپرداخته است عین این
موضوع طلب را بدهد بوزارت دارایی او خودش وصول
میکند چه لازم است که ما جزء بودجه تصویب کنیم که
آنها بدهند و آنها بگیرند وزارت فرهنگ حساب با وزارت
دارایی دارد خودشان حساب با مباشرت مجلس بکنند اینست
که بنده عقیده دارم که بخرج وزارت دارایی بیاورند که
خودشان از وزارت فرهنگ وصول کنند دیگر برای چه
زحمت او را بگردن ما بیندازند اما خواهشی که دارم حالا
که آقای وزیر پیشه و هنر و بازرگانی تشریف دارند این
استدعا را باز تکرار میکنم که الان ۳۶ سال از عمر مشروطیت
میگذرد دوره ۱۳ تقنینیه است مطابق قانون محاسبات عمومی
و قانون دیوان محاسبات و قانون اساسی مجلس و دولت مکلف
بوده است و در ۱۵ اسفند هر سال لایحه تفریح بودجه را
بمجلس بیاورد و متأسفانه تا امروز نیاورده است هر سال
این تذکر داده شده است از طرف مجلس و موفق هم نشده ای.

خواهش میکنم امسال لاقبل این کار را بکنند و لایحه
تفریح بودجه را به مجلس شورای ملی بیاورند یاد بگیرند
از مجلس.

آقای وزیر پیشه و هنر و بازرگانی - فرمایشاتی که
آقایان فرمودند بنده بمرض دولت خواهم رساند ولی چون
آقای مؤید احمدی فرمودند که سی و شش سال است
لایحه تفریح بودجه را بمجلس نیاورده اند آقای آقا سید
بعقوب هم فرمودند که یک مرتبه برای نمونه هم باشد لایحه
تفریح بودجه را بیاورند تا مجلس طعم آنرا بچشد من خواستم
عرض کنم که مجلس طعمش را چشیده است

لایحه تفریح بودجه سال ۱۳۰۲ را در سال ۱۳۱۳ آقای
نقی زاده تقدیم مجلس شورای ملی کرده اند

مخبر فرهنگ - راجع باین موضوع که آقای مؤید احمدی

فرمودند اقلام آن و اعتبار آن چه قدر است یک ستون دارد برای
در آمد یک ستون هم برای هزینه یکی برای کسر هزینه
و یکی اضافه هزینه تمام این اعتبارات را بصورت ریز در لایحه
نوشتند و اینکه آقای مؤید احمدی خواسته اند در خود
لایحه هست در آن قسمت آخر مبلغ کلش را مینویسد

ده میلیون و چهارصد و هشتاد و پنج هزار ریال اعتبار داشته
اند و دو میلیون و صد و پنج هزار و چهارصد و نود و سه
ریال و ده دینار هزینه پیش آن رقم مصوب را نوشته است
خرج را هم نوشته است اضافه و کسر هزینه هم در بودجه
هست اگر دقت بفرمائید توضیح کافی داده شده است اما
راجع به بدهی وزارت فرهنگ معمولاً اینطور بوده است

که این را وصول میکردند و بخزانه دولت میداده اند
خود وزارت مالیه هم ضمانت وصول آنرا میکردند است و
اگر بنا شد که وصول نشد آن اسناد را به محاسبه وزارت
دارایی خواهد گذاشت.

رئیس - موافقین باماده دوم برخیزند (اکثر برخاستند)
تصویب شد. شور در کلیات دوم است

جمعی از نمایندگان - مخالفی نیست

رئیس - رأی میگیریم بمجموع این لایحه باورقه آقایان
موافقین ورقه سفید خواهند داد

(اخذ و استخراج آراء بعمل آمده هشتاد و پنج
ورقه سفید شمرده شد)

رئیس - عده حاضر در موقع رأی ۱۰۱ با ۸۵ رأی تصویب
شد.

۶ - شور دوم لایحه اطاقهای بازرگانی
از ماده اول تا ماده ۱۴

رئیس - شور دوم لایحه اطاقهای بازرگانی مطرح است
گزارش کمیسیون بازرگانی:

کمیسیون بازرگانی و پیشه و هنر گزارش شور اول راجع
بقانون اطاقهای بازرگانی را با حضور آقای وزیر بازرگانی و
پیشه و هنر برای شور دوم مورد بحث قرار داده و چون در موقع
شور اول از طرف آقایان نمایندگان محترم پیشنهادهای اندوه
بود لهذا کمیسیون گزارش اولیه خود را تأیید نموده و اینک
گزارش آن برای تصویب مجلس شورای ملی تقدیم میشود.
رئیس - ماده اول خوانده میشود:

ماده اول - بمنظور ترم کزدادن افکار بازرگانان کشور

- اسامی موافقین - آقایان: امیر ابراهیمی - اعتبار - خسرو شاهی - شاهرودی - یحیی - نواب بزدی - منشور - جلالی - لایبی - انبال - بیات - آقاسید بقوب - ارگانی - محمدرضا اردبیلی - صفوی - ربکی - بیکرور - کرگانی - لاریجانی - کبوی - امامی - بزدی - دهستانی - اوجدی - اسفندیاری - مقدم - بالیزی - عطاءالله پابزی - پاراحدی - جابچی - آصف تاج بخش - طاهری - بوداغبان - فرشی - یارسان - مشیری - نقیلاسلامی - مؤید احمدی - طوسی - مخبر فرهند - صدر - ماکوئی - جعفر اصفهانی - اصفهانیان - هاشمی - سعیدی - فرما فرماغبان - فزل بابج - پناهی - سهیلی - انوشی - نفیسی - شیرازی - فرور - یهین اسفندیاری - مؤید - نقابت - محمد ضیائی - ساکینیان - صفاری - فرخ - دولشاهی - رهبری - دادور - طباطبائی - حریری - نراقی - احمد فریدونی - طالش خان - گودرز نیا - هاشم ملک مدنی - ذوالقدر - عبدالله نایب - مکرم الهادی - انشار آملی - محمد نقی سمیعی - عزیزی - غنی - سهیلی - مهدوی - نصرانیان - فیاض - راجعی - انعمی

ورقه سفید بی امضاء - ۲

و همکاری آنان بایکدیگر و انجام وظایفی که در این قانون مقرر است در تهران و شهرستانهاییکه اهمیت بازرگانی دارند

اطاقهای بازرگانی تأسیس میشود .
رئیس - موافقین باماده اول برخیزند (اکثر برخاستند)
تصویب شد . ماده دوم :

ماده دوم - اطاقهای بازرگانی که بر طبق ماده یک تأسیس میشود کلیه نظریات خود را نسبت باوضاع اقتصادی آن حوزه بوزارت بازرگانی و روشنی هم بدفتر اطاقهای بازرگانی در تهران خواهند فرستاد .

رئیس - آقای انوار .

انوار - اینجا بنده میخواستم سؤال کنم اطلاق بازرگانی در هر حوزه یکی است و اطاقهای بازرگانی تهران یعنی چه ؟ مگر در تهران چند اطلاق بازرگانی است ؟
مخبر - اطاقهای بازرگانی نیست . در تهران یک اطلاق بازرگانی است و اطاقهای بازرگانی اشتباهاً چاپ شده اصلاح میشود و نوشته میشود اطلاق بازرگانی .

رئیس - رأی میگیریم باماده دوم موافقین برخیزند (اکثر برخاستند) تصویب شد . ماده سوم :

ماده سوم - دفتر اطاقهای بازرگانی مذکور در ماده ۲ از طرف وزارت بازرگانی در تهران تأسیس خواهد شد .

رئیس - موافقین باماده سوم برخیزند (اکثر برخاستند)
تصویب شد . ماده چهارم :

ماده ۴ - عده کارمندان اطاقهای بازرگانی در تهران بیست و پنج نفر و در شهرستانها بر حسب اهمیت محل از ۷ تا ۱۵ نفر خواهد بود .

رئیس - موافقین باماده چهارم برخیزند (اکثر برخاستند)
تصویب شد . ماده پنجم :

ماده ۵ - دوره انتخابی اطاقهای بازرگانی دو سال و کارمندی آن افتخاری است .

رئیس - موافقین باماده پنجم برخیزند (اکثر برخاستند)
تصویب شد ماده ششم :

ماده ۶ - بازرگانی که بر حسب مقررات ماده ۱۰ حق

شرکت در انتخابات را دارند کارمندان اطاق را از بین بازرگاناییکه موافق ماده (۱۱) واجد شرایط انتخاب شدن میباشند بهر رأی مخفی جمعی و با کثرت نسبی انتخاب مینمایند
رئیس - موافقین باماده ششم برخیزند (اکثر برخاستند)
تصویب شد . ماده هفتم :

ماده ۷ - وزیر یا نماینده وزارت بازرگانی حق حضور در جلسات و شرکت در مذاکرات و تصمیمات اطاقهای بازرگانی را دارد . در هر جلسه که وزیر حضور داشته باشد ریاست افتخاری را دارا خواهد بود .

رئیس - موافقین باماده هفتم برخیزند (اکثر برخاستند)
تصویب شد . ماده هشتم :

ماده ۸ - اطاقهای بازرگانی برای کارهای اداری خود در حدود احتیاجات سازمان اداری داشته و اعضاء آن را از کارمندان رسمی و غیر رسمی انتخاب خواهند کرد .
حقوق اعضاء مزبور از بودجه اطاقهای بازرگانی پرداخته می شود .

تبصره - مدت خدمت کارمندان رسمی جزو سابقه خدمت آنها محسوب و از حیث مقررات استخدامی در ردیف کارمندان وزارت بازرگانی خواهند بود

وزیر بازرگانی و پیشه و هنر - این تبصره که در اینجا گنجانیده شده بود برای این بود که يك كمكی بکسانی که عضو دولت هستند و سابقه رسمی دارند در خدمات دولتی اگر باین کار گماشته شدند ارفاقی شده باشد یعنی مدت خدمتی که در آنجا دارند از بین نرود و لای بعد وقتی که دیدیم باین قیدی که هست ممکن است يك مزاحمتی فراهم شود چون نوشته شده است از حیث مقررات استخدامی در ردیف کارمندان وزارت بازرگانی خواهند بود . ممکن است ناچار بمانند در این صورت بفرستادن حکم استخدامشان بداره بازنشستگی و آنها هم ممکن است بگویند که چون اینها مشمول قانون استخدام هستند اگر اضافه ای بخواهند بایستی رعایت مقررات قانون استخدام بشود و این کارمندی طول بکشد و ممکن است دست و بال اطاقهای بازرگانی

بسته شود از این جهت خواهش میکنم این تبصره را حذف فرمائید .

رئیس - آقای انوار

انوار - آقای وزیر بیاناتی فرمودید این نمیشود - این مستخدم رسمی است تمام تکالیف و وظایفی که در قوانین استخدامی هست (جمعی از نمایندگان - رسمی نیست) چرا آقای رسمی است ماده را نگاه کنید مینویسد از کارمندان رسمی و غیر رسمی انتخاب خواهد کرد و ما نمیتوانیم اینجا را مستثنی بدانیم زیرا این مستخدم رسمی است کارمندان رسمی یعنی چه ؟ کارمندان رسمی یعنی آنهاييکه مستخدم رسمی دولت هستند و قتیکه مستخدم رسمی هستند و اطاق تجارت آنها را آورد در حوزه خودش و رئیس دفترش کرد یا کاری با داد اینجا حکومت قانون استخدام شامل حال او میشود و ما نمیتوانیم بگوئیم حالا که آمده است اینجا از آن مقررات مستثنی است و ما نمیتوانیم از مقررات قانون استخدام مستثنی بکنیم يك عده از مستخدمین رسمی را چه فرق میکنند - حالا شما میخواهید بگوئید نباید رسمی باشد ؟ این چه طور میشود و ما چگونه میتوانیم يك عده از مستخدمین رسمی را از قانون استخدام مستثنی کنیم

وزیر بازرگانی و پیشه و هنر - بعضی اوقات انسان شعر میگوید و در قافیه اش میماند این کار را بنده کردم (انوار چرا شعر گفتید) این تبصره که اینجا نوشته شده مقصودش این بود که يك ارفاقی برای مستخدمین رسمی که از خدمت رسمی خودشان کناره گیری میکنند و میآیند اطلاق بازرگانی خدمت میکنند شده باشد و يك راهی هم باز شده باشد برای اطاقهای بازرگانی که اگر يك مستخدم رسمی را با استخدام گرفتند در این صورت نگویند که ما نمی توانیم مزایایی برای شما قائل شویم و بایستی مشمول قانون استخدام باشی مقصود اصلی این بود بعد دیدیم که اگر آن تبصره در این جا باقی بماند آن مقصودی را که ما میخواستیم عمل کنیم نقض غرض میشود حالا جناب عالی می فرمائید که در ماده نوشته شده است که کارمندان آنرا

از بین کارمندان رسمی و غیر رسمی انتخاب نمایند ما که نمیخواهیم این را بر داریم این بجای خودش هست منتهی اطلاق بازرگانی اختیار دارد اگر بخواهد از بین کارمندان غیر رسمی از بین اشخاصی که رسمی نیستند اعضاء خودش را انتخاب بکند یا از بین کارمندان رسمی ولی این که مانع نیست که يك کارمند رسمی در آن واحد دو کار نمیتواند داشته باشد اگر خواست که سر خدمت دولت باشد و بیاید باطاق بازرگانی يك کاری میکنند یا منتظر خدمت می شود وقتی بگوئید این مستخدم رسمی اینجا کار بکنند خواستیم بگوئیم اگر بموجب ماده اطلاق بازرگانی خواست يك مستخدم رسمی را انتخاب کند مانعی برایش نیست اما این چند شرط دارد یکی اینکه آن طرف هم بخواهد خود جنابعالی وقتی بکنفر مستخدم خواستید بمحض این که خواستید میآید اگر او هم خواست و شما هم مزایایی برای او قائل شدید نزد شما میماند پس این هم اگر مایل شد آنوقت يك مقدماتی فراهم میکند و انتقال او را از وزارتخانه میخواهد وزارت بازرگانی هم میتواند موافقت کند که يك مستخدمش برود آنجا حقوقش را از آنجا بگیرد مشمول مقررات هم باشد این کار را هم میتواند بکند اما این فکر را بکنید که اگر يك مستخدم رسمی را اطلاق بازرگانی خواست ببرد و يك حقوق بیشتری بهش بدهد و این تبصره را حالا ما بگوئیم بجای خودش باقی بماند حتماً این مستخدم مشمول مقررات قانون استخدام خواهد بود آنوقت اداره تقاعد هم این اضافه او را وقتی که آنجا بفرستید تصدیق نخواهد کرد و میگوید باید مشمول مقررات استخدامی باشد پس منظور اینست که اطلاق بازرگانی بتواند بهر صورتی که در حدود بودجه شانده است هر کارمند رسمی و غیر رسمی استخدام کند این کارمند اگر کارمند غیر رسمی باشد کاری ندارد اگر کارمند رسمی باشد فرع بر آن است که وزارتخانه مربوطه اش موافقت کند . اما اگر بگوئیم از حیث مقررات قانون استخدام کاملاً مشمول باشد آن منظور که باید ما داشته باشیم که دست اطلاق بازرگانی باز باشد از بین می رود

و بایستی کاملاً مطابق مقررات باشد هیچ ضرورتی ندارد و حال آنکه اگر آنجا رفتند سابقه شان محفوظ خواهد بود و ضرورتی ندارد که اضافه یا ترفیعشان را در مهرماه پیشنهاده کنند و در دی ماه تصویب شود و سالی سه مرتبه آن مقررات کلی استخدای را رعایت کنند بنا بر این اگر این تبصره در اینجا باقی بگذاریم اسباب بسته شدن دست اطلاق تجارت میشود.

رئیس - آقای اعتبار

اعتبار - بنده خیال میکنم وقتی که دولت يك تبصره یا يك ماده را مقتضی میدانند کافی است که همینقدر دولت بلند شود و استرداد بکنند از اینجهت بنده میخواستم به آقای وزیر پیشه و هنر عرض کنم که اگر يك تبصره یا يك ماده را لازم میدانید که در قانون باشد کافی است که بگوئید استرداد میکنم این را و مطلب تمام است مذاکره هم ندارد دیگر.

وزیر پیشه و هنر - بنده مسترد میکنم تبصره را

مخبر - بنده هم قبول دارم که تبصره حذف شود

رئیس - موافقین با ماده هشتم بدون تبصره برخیزند (اغلب برخاستند) تصویب شد. ماده نهم:

حق انتخاب و کارمندی

ماده ۹ - بازرگانان و شرکتهای و بنسگاههای بازرگانی که نام آنها در دفتر ثبت اسامی بازرگانان حوزه انتخابیه ثبت و حائز شرایط زیر باشد میتوانند در انتخابات اطلاق بازرگانی شرکت نمایند.

الف - قبول کارمندی عمومی اطلاق بازرگانی حوزه انتخابیه

ب - اشتغال به بازرگانی در موقع انتخابات.

ج - عدم محکومیت به ارتکاب جنحه و جنایت.

د - عدم ورشکستگی به تقصیر.

ه - بودن تحت قیمومت.

و - اقامت در حوزه اطلاق بازرگانی.

رئیس - آقای دکتر طاهری.

دکتر طاهری - بنده میخواستم يك توضیحی بدهند در

این ماده که واضحتر بشود می نویسد: بازرگانان و شرکتهای و بنسگاههای بازرگانی که نام آنها در دفتر ثبت اسامی بازرگانان حوزه انتخابیه ثبت و حائز شرایط زیر باشند میتوانند در انتخابات اطلاق بازرگانی شرکت نمایند (این دفتر ثبت اسامی کجاست و کسی تاسیس میشود دائمی است یا برای موقع انتخابات است؟ این یکی و یکی اینکه در قسمت الف میگوید: قبول کارمندی عمومی اطلاق بازرگانی حوزه انتخابیه این هم باید توضیح داده شود که یعنی چه قبول کارمندی؟ تاجر مطابق قانون تجارت تعریف شده که تاجر را چه آدم میگویند این آدم اگر در موقع انتخابات مشغول تجارت باشد و محکومیت نداشته باشد بایستی حق داشته باشد این جا چون کارمندی عمومی اطلاق تجارت را گفته اند بنده متوجه نشدم که از چه نظر است این دو موضوع را خواستم توضیح بدهند.

مخبر - تصور میکنم اگر بماده ۱۳ مراجعه بفرمایند هر دو فقره جواب آقای دکتر طاهری آنجا هست یعنی چگونه دفتر تاسیس میشود و چگونه تشخیص داده میشود که این شخص تاجر است و حق رای دارد در هر حال در ماده سیزده اگر مراجعه بفرمائید مطلب حل می شود.

رئیس - آقای ملک مدنی.

ملک مدنی - بنده خواستم عرض کنم که کسانی که برای عضویت اطلاق بازرگانی انتخاب میشوند سنشان نباید قید شود؟ هر کس که واجد شرایطی که در نظر گرفته شده کافی است؟ بنظر بنده سن هم باید قید شود.

مخبر - چون نوشته شده است در بند ب ماده ۹ اشتغال به بازرگانی در موقع انتخابات مسلماً يك کسی که در موقع انتخابات تاجر بوده سنش هم مقتضی بوده است و يك کسی هم که در موقع انتخابات حاضر نیست و در محل نیست که رأی نمیدهد و در این ماده قید شده و کسی هم که در آن موقع تاجر بوده سنش هم قطعاً مقتضی است.

رئیس - موافقین با ماده نهم برخیزند (اکثر برخاستند)

تصویب شد. ماده دهم

ماده ۱۰ - کسانی میتوانند بکارمندی اطلاق های بازرگانی انتخاب شوند که دارای شرایط زیر باشند.

الف - نام آنها در دفتر ثبت اسامی بازرگانان ثبت و دارای برگ کارمندی عمومی اطلاق بازرگانی باشند.

ب - تبعه ایران باشند.

ج - در حوزه اطلاق بازرگانی مقیم باشند.

د - سن کمتر از سی سال نباشد.

ه - محکوم به جنحه و جنایت یا تحت قیمومت نباشند.

و - ورشکست به تقصیر نباشند.

ز - مدت ده سال مشغول بازرگانی بوده و در موقع انتخاب

نیز اشتغال به بازرگانی داشته باشند.

رئیس - آقای شاهرودی

شاهرودی - عقیده بنده این است که سواد هم بایستی

جزء این شرایط قید شود

مخبر - همه شان سواد دارند

رئیس - آقای دکتر ملک زاده

دکتر ملک زاده - واقعاً بنده هم این را میخواستم سؤال کنم که موضوع اقتصادیات یکی از مواد مهم و مبتلا به عمومی است و در همه دنیا تأثیر فوق العاده دارد و امروزه کار در روی معاملات میچرخد آیا اشخاصی که انتخاب می شوند باید يك معلوماتی داشته باشند یا نه و درجه معلومات آنها چه خواهد بود و فقط تاجر بودن و پول داشتن کافی است که یکمده مقدرات اقتصادی مملکت را در دست بگیرند یا خیر؟

رئیس - آقای انوار

انوار - گرچه جسارت است بنده این حرف را به آقای دکتر ملک زاده و آقای شاهرودی بزنم اما ناچارم عرض کنم که هر کاری را باید متخصص آن کار روبراه کند یعنی آن چیزی که شرط آن فعل است دارا باشد بنا باید بنائی بلد باشد حالا بنا باید فلان چیز را هم بداند. خیر ما بنا را برای بنائی میاوریم و هکذا مثلاً تصدیق بفرمائید که در طرف جنوب يك تجاری هستند در نهایت امانت و دیانت و بنا نهایت

صداقت و درستی اعمال معذک سواد فارسی هم ندارند اما در مسئله تجارت يك شخص مؤثری هستند باید انتخاب کنند گان توجه داشته باشند که این منتخبشان دارای این مقام باشند یعنی سزاوار از برای نشستن در اطلاق بازرگانی باشند اما باید سواد داشته باشند و چطور حساب مثلثات و جبر و مقابله و معاهده و محاسبه مر کب را بدانند اینها را بنده لازم میدانم و معتمد که این شخص باید دارای اطلاعات تجارتی باشد و محل اعتماد انتخاب کنندگان باشد و در قسمت های عمومی مثلاً وکیل باید اطلاعات داشته باشد مدرسه دیده باشد و کمتر باشد و بالاخره هر چه معلومات داشته باشد خوب است و در این موارد مؤثر است اما در مسئله انتخاب اطلاق تجارت باید که انتخاب کنندگان نسبت به منتخبشان اطمنان داشته باشند که در مسئله تجارت متخصص است و برای این مقام شایسته است و دیگر سواد شرط نیست.

رئیس - آقای دکتر ملک زاده

دکتر ملک زاده - آقای آقا سید یعقوب مزاجچور کرد در در شعبه که اطلاع زیادی ندارم. (یکی از نمایندگان) کمش را هم ندارید) کمش را هم ندارم بفرمائید آقا وارد شوم و حرفهای ایشان را که واقعاً اسباب تأسف من شده با عقیده که بایشان دارم و میدانم که امروزه چرخهای دیوار در تمام شئون علم میچرخاند و مخصوصاً اقتصاد که پایه اش بر روی علم است یعنی اول تحصیل میکنند آن شعبه را و بعد دارای تخصص آن شعبه میشود برای اینکه امروز تا کسی طبیب نشود و دوره طب را تمام نکند نمیتواند متخصص در یکی از شعب طب بشود و این چرخ و این اوضاعی را که امروز می بینید آقا تصور میفرمائید که يك سیاستمدارانی هستند در دنیا که این اوضاع را میچرخانند خیر يك عده اشخاصی هستند و دور هم جمع میشوند و هر کدام يك شعبه را در دست گرفته اند و بر طبق اصول علمی اداره کرده اند و چرخ را میگردانند و من تعجب میکنم که در يك مجلسی گفته شود

که برای گرداندن چرخ اقتصاد يك مملکت سواد لازم نیست در سابق شاید اینطور بود ولی امروزه که مملکت دارای شش هزار نفر جوان تحصیل کرده و دارای تحصیل علوم عالییه هستند دیگر نمیشود گفت برای امور اقتصادی مملکت سواد لازم نیست البته تاجر باید محل اعتماد باشد البته باید متدین باشد البته باید تمام آن شرایط را داشته باشند ولی بالاخره با تمام این شرایط اطلاع میخواهد و ممکن است آقا خیلی صلاحیت داشته باشید اما فقه را ندانید و شعبه اقتصاد هم يك شعبه است که بالاخره با تمام این شرایط باید اطلاع داشته باشید و بعقیده بنده از تمام شعبات علمی دنیا مشکل تر و بیشتر تخصص و تتبع و تحقیق لازم دارد

مخبر - عرض میکنم اگر شرط انتخاب شدن سواد باشد اصلا خیال میکنم ذکر این جمله مفید نیست بلکه يك توهینی هم هست برای اینکه در تمام اطلاق های بازار گانی که در مملکت هست یک نفر عضو نداریم که بیسواد باشند همه سواد دارند بلکه بعضی از تاجر هم هستند که کاملاً سواد دارند و از سی سال چهار سال پیش کسانی هستند که در مدارس عالییه تحصیل کرده اند بعضی شان تاجر شده اند بعضی شان در ادارات رفته اند و الان در میان تاجر کسانی هستند که بتمام معنی عالم هستند معلومات خارجه را کمتر میدانند از کسانی که غیر تاجر هستند بلکه صرف و نحو و معانی بیان و معلومات قدیمه را هم خوب میدانند و بنا بر این اصلاً توهین است که ما این قید را بکنیم که سواد داشته باشند

رئیس - موافقین با ماده دهم برخیزند (اغلب برخاستند) تصویب شد. ماده یازدهم:

ماده ۱۱ - رؤسا و مدیران بانکها و شرکتهای و بنسگاههای بازار گانی داخلی میتوانند بکارمندی اطلاق بازار گانی انتخاب شوند.

رئیس - موافقین با ماده یازدهم برخیزند (اغلب قیام نمودند) تصویب شد. ماده دوازدهم:

ماده ۱۲ - بازار گانان متوقف از حق کارمندی اطلاقهای بازار گانی محروم میباشند.

رئیس - موافقین برخیزند (اغلب برخاستند) تصویب شد

[۷ - تقدیم لایحه تأسیس آموزشگاه شهر بانی از طرف آقای وزیر پیشه و هنر]

وزیر پیشه و هنر - در نظر گرفته شده است يك آموزشگاهی برای اداره کل شهر بانی تأسیس شود تا افرادی را که برای استخدام در آنجا لازم است مطابق مصلحت و ضرورت استخدام کنند يك لایحه ایست که در این زمینه تهیه شده است تقدیم میکنم.

رئیس - به کمیسیون مراجعه میشود.

جمعی از نمایندگان - ختم جلسه.

(۸ - موقع دستور جلسه آئینه - ختم جلسه)

رئیس - اجازه میفرمائید جلسه را ختم کنیم (صحیح است) جلسه آئینه روز سه شنبه دوم تیر ماه ساعت و نیم پیش از ظهر دستور بقیه این لایحه.

(مجلس بیست و پنج دقیقه بعد از ظهر ختم شد)

رئیس مجلس شورای ملی - حسن اسفندیاری

قانون

تفریغ بودجه سال ۱۳۱۹ مجلس شورای ملی

ماده اول - هزینه مجلس شورای ملی از بابت دوازده ماهه سال ۱۳۱۹ موافق قسمت ۱-۲ پیوست بر طبق بودجه مصوبه مبلغ ده ملیون و یکصد و پنجاه هزار و چهار صد و نود و سه ریال و ده دینار تصویب میشود.

ماده دوم - در آمد چاپخانه مجلس و باغ بهارستان از بابت سال ۱۳۱۹ بمبلغ سه ملیون و پانصد و پنجاه و پنج هزار و هفتصد و نود و هفت ریال و شصت دینار بطریق زیر تصویب میشود.

موجب ماده سوم قانون بودجه سال ۱۳۱۹ مجلس مصوب ۲۸ اسفند ۱۳۱۸ بمصرف هزینه مجلس رسیده است.

ریال ۱۲۰۴۹۳/۱۰

طلب از وزارت فرهنگ بابت مطبوعات سال ۱۳۱۹ که پس از وصول ایصال خواهد شد ۲۳۲۵۶۹/۸۰ ریال

عاید خزانه کشور گردیده است ۳۲۰۲۷۳۴/۷۰ ریال

جمع ۳۵۵۵۷۹۷/۶۰ ریال

این قانون که مشتمل بر دو ماده و صورت پیوست است در جلسه بیست و هشتم خرداد ماه یک هزار و سیصد و بیست و یک تصویب مجلس شورای ملی رسید.

رئیس مجلس شورای ملی - حسن اسفندیاری

صورت پیوست قانون تفریغ بودجه سال ۱۳۱۹ مجلس شورای ملی

ملاحظات	مبلغ کل		مبلغ جزء		گزارش	ردیف
	ریال	دینار	ریال	دینار		
					ماده اول - قسمت اول	
			۴۶۶۵۴۰۰		مقرری آقایان نمایندگان محترم و تفاوت مقرری ریاست مجلس	۱
			۷۳۱۷۶۰		حقوق کارمندان قانون گذاری و اعتبار خصوصی	۲
			۹۵۹۳۸۶	۳۰	حقوق کارمندان کار برداری و خدمتگزاران جزء	۳
			۱۳۳۴۷۲۲		هزینه ماهانه و سالانه	۴
	۷۶۸۱۲۶۸	۳۰			قسمت دوم	
			۱۴۱۷۰۳۱	۰۵	حقوق کارمندان چاپخانه مجلس	۱
			۹۹۷۱۹۳	۷۵	خرید اثاثیه و هزینه چاپخانه مجلس	۲
	۲۴۱۴۲۲۴	۸۰			جمع کل ماده اول قانون تفریغ بودجه مجلس	
	۱۰۱۰۵۴۹۳	۱۰			ماده دوم - قسمت سوم	
			۳۵۴۰۵۱۳	۴۰	در آمد چاپخانه مجلس	
			۱۵۲۸۴	۲۰	در آمد باغ بهارستان	

صورت بالا پیوست قانون تفریغ بودجه سال ۱۳۱۹ مجلس شورای ملی بوده و صحیح است.

رئیس مجلس شورای ملی - حسن اسفندیاری